

N:o 74.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 Maj 1874.

— — — — Andra Kammaren den 19 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående ändring i gällande stadganden om val till klockare, orgelnist och folkskolelärare.

(Lag-Utskottets Utlåtande N:o 34.)

S. A. K.

Hos Riksdagen har framställning blifvit gjord, åsyftande förändrade föreskrifter i fråga om tillsättning af klockare, orgelnist och folkskolelärare.

Den röstöfvervigt, som vid val till dessa befattningar enligt nu gällande lag tillkommer kyrkoherde eller ordförande i skolråd, lämpar sig föga efter nutidens förhållanden och folkets bildningsgrad. En lagförändring härutinnan är följaktligen af behovet påkallad.

Den af Eders Kongl. Maj:t för kyrkolagens omarbetning den 5 Januari 1869 förordnade komité, hvilken ej till behandling upptagit frågan om folkskolelärares tillsättande, har uti sitt den 2 Oktober nästlidna år afgifna förslag till kyrkolag och kyrkostadgar hemställt, beträffande klockare- och orgelnisttjänst, att, sedan kyrkoherden på förslag uppfört tre de skickligaste och mest tjenlige bland sökande, det skulle ankomma på kyrkorådet att till tjänsten utnämna en bland de sålunda föreslagna; innehållande förslaget särskilda bestämmelser i fråga om klockares tillsättande inom Skåne, Halland, Blekinge och Bohus län, nemligen, att derstädes må, utan att förslag blifvit upprättadt, bland anmälde sökande den till klockare antagas, om hvilken församlingen i kyrkostämman enhälligt eller genom mer än hälften af de afgifna rösterna sig

med kyrkoherden förenar, men att, om kyrkoherden och församlingen ej kunde genom sådant samrådsval förena sig om antagande af någon bland de sökande, med tjenstens tillsättande då skulle förfaras på sätt förslaget i allmänhet föreskrifver.

Riksdagen, som deremot anser, att klockare och orgelnist så väl som folkskolelärare lämpligen böra tillsättas omedelbart af församlingarne sjelfva, kan icke finna, hvarföre, såsom kyrkolagskomitén i sina motiv anført, de kyrkliga intressena med hänseende till klockare- och orgelnistbefattningarne skulle blifva bättre tillgodosedda af kyrkoråden än af församlingarne sjelfva. Och hvad angår de undantagsbestämmelser, hvilka för närvarande gälla i fråga om tillsättning af klockare inom Skåne, Halland, Blekinge och Bohus län, torde dessa bestämmelser icke vara att betrakta annorlunda än såsom en undantagslag, som lika med annan lag kan af den lagstiftande makten ändras. Att göra nämnda provinser i detta hänseende likställda med landets öfriga delar synes vara desto mera påkalladt, som redan nu, i fall vid samrådsvalet kyrkoherde och församling ej kunna komma öfverens, tillsättningen måste ske efter de allmänna grunderna för klockareval.

Af nu anförda skäl har Riksdagen för sin del beslutit en författning af följande innehåll:

”Med ändring af nu gällande stadganden angående val till orgelnist och klockare, förordnas, att desse skola, sedan förslag blifvit af kyrkoherden i föreskrifven ordning upprättadt, af församlingen gemensamt väljas, utan att någon särskild rösträtt dervid tillkommer kyrkoherden, samt rösterna beräknas enligt de grunder, som för rösträtt vid kyrkostämma i allmänhet äro eller framdeles blifva bestämde.”

Med underdånig anmälan härom, i det afseende 87 § Regeringsformen innehåller, får Riksdagen tillika anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nåder utfärda en författning, hvarigenom, med ändring af hvad 6 § i Kongl. Stadgan angående folkundervisningen i riket den 18 Juni 1842 innehåller derom, att vid val till folkskolelärare rösterna skola beräknas som vid klockareval och ordförandens i skolstyrelsen röst gälla lika som kyrkoherdes vid klockareval, förordnas, att rösterna vid val till folkskolelärare skola, utan att någon särskild rösträtt tillkommer skolrådets ordförande, beräknas enligt de grunder, som för rösträtt vid kyrkostämma i allmänhet äro eller framdeles blifva bestämde.

Riksdagen framhårdar etc.

Stockholm den 19 Maj 1874.